

## DÜNYADA POLİS-OKUL İŞBİRLİĞİ UYGULAMALARI VE İSTANBUL ŞÜKRÜ BALCI POLİS MESLEK YÜKSEK OKULU ÖRNEĞİ

### The Applications of Police-School Liaison in the World and the Case of İstanbul Şükrü Balcı Police Vocational High School

Yüksel ÇARHACIOĞLU\*  
V. Atilla OĞUŞGİL\*\*

#### Özet

Dünya genelinde birçok ülkede polis, güvenli bir eğitim atmosferi bina etmek için okullarla işbirliği modelleri geliştirmektedir. Bu modeller çerçevesinde yürütülen polis-okul işbirliği programlarının temel amacı, polisin hizmet ettiği toplumdaki uzaklaşmanın önüne geçmek, çocuklar, gençler ve polis arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine katkıda bulunmak, otoriteye ve polise karşı daha pozitif yaklaşımlar sağlamak, okul içinde ve çevresinde şiddet ve suçla mücadele etmek olarak değerlendirilebilir. Bu çalışmada, yukarıdaki amaçlar doğrultusunda ve toplum destekli polislik uygulamaları çerçevesinde polis-halk ilişkilerinin geliştirilmesi adına örnek teşkil edebilecek bir proje olan ve İstanbul Şükrü Balcı Polis Meslek Yüksek Okulu tarafından geliştirilen “Okul Polisi” projesi ele alınmaktadır. Proje, eğitimin küçük yaşlarda başlaması gerektiğinden hareketle, öğrencilerin bu yaşlardan itibaren polis teşkilatını tanıması, polis-öğrenci ilişkilerinin geliştirilmesi, okullarda güvenli ortamın sağlanması, koruyucu ve önleyici çalışmaların sistematik hale getirilmesi gibi hedefler gütmeye açısından önemli bir konuma sahiptir. Bunun yanında, proje daha güvenli bir toplumun çekirdeğini oluşturacak çocuklara, kendilerinin kişisel güvenliğini sağlayacak yetenekleri kazandırması açısından da ileriye dönük bir yatırımdır.

**Anahtar Kelimeler:** Polis-Okul İşbirliği, Toplum Destekli Polislik, Okul Polisi Projesi.

\* 1.Sınıf Emniyet Müdürü, İstanbul Şükrü Balcı Polis Meslek Yüksek Okul Müdürü.

\*\* Dr., Öğretim Görevlisi, Dr., İstanbul Şükrü Balcı Polis Meslek Yüksek Okulu.

PBD, 11(4) 2009, ss. 121-149

### Abstract

In many countries around the world, police have been developing liaison programs with schools to establish a safe education atmosphere. The basic aim of police-school liaison programs carried out within the scope of these models can be considered as preventing the alienation of police from the society, which they have been serving, contributing to the development of liaison among the children, young and police, providing more positive approaches towards the police and authority, struggling against violence and crime in and around the schools. In this study, in accordance with the aforementioned aims and within the scope of community policing applications, the "School Police" project which can be served as a model for developing police-public liaison and which was developed by İstanbul Şükrü Balcı Police Vocational High School will be discussed. From the point of the fact that education should start from the early ages, the project has a significant position in that it has aims such as; introducing the police organization to the students since their early ages, developing police-students liaison, providing safe environments in schools, making protective and preventive studies systematic. Moreover, it is a forward investment in that it enables our children, who will form the core of a safer society, gain abilities which will provide personal safety for them.

**Key Words:** Police-School Liaison, Community Policing, School Police Project.

### Giriş

Polisin okullardaki gençlerle bağlantı kurma çalışmaları yeni bir durum değildir. Polis, geçtiğimiz yüzyılda birçok ülkede değişik yöntemler kullanılarak okullarla ilişki kurmuştur. İlk zamanlarda polisin yaptığı iş çoğunlukla okuldan kaçan öğrencileri toplamak, okul etrafındaki trafiğin güvenliğini sağlamak ve çocuklara karşı işlenen suçları önlemekle sınırlı iken, 1960'lardan bu yana yavaş yavaş değişiklikler olmuştur. 1990'lı yıllarda ise bu değişiklikler daha fazla devletin öngördüğü yöntemlere uygun olarak şekillendirilmiş ve mahalli polis ile okullar arasında bağlan-tılar daha fazla sıkılaştırılmıştır.

Bu değişikliklerin çoğu, 1960-1990'lı yıllar arasında özellikle batı ülkelerin çoğunda, gençlerin suç işleme oranının artmasına karşı önlem

olarak ortaya çıkmıştır. Zorbalık, okul kavgaları, okuldan öğrencilerin kaçması ve uyuşturucu madde kullanımı, yıllardır okul yaşamının özellikleri haline gelmiştir. Bu yöndeki ihtiyaç, okullarda etkili önlem alma programlarının geliştirilmesi yönündeki ilgi ve duyarlılığın artmasını sağlamıştır (International Centre for the Prevention of Crime; (ICPC, 2004:2).

Sonuç olarak birçok ülkede, gerek okulun içerisinde, gerekse yakın çevresinde şiddet ve suçla mücadele etmek için, okullar şimdilerde aktif bir şekilde polisle işbirliği yapmaktadırlar. Bu işbirlikleri, özellikle okullardaki gençlerin yaşamlarında olumlu yönde gelişme göstermeleri ve beceri kazanmaları için hazırlanmıştır. Bu uygulamalar ile gençler yeteneklerini olumlu yönde geliştirebilecekler ve kendileri için uygun olan bir yaşam tarzı oluşturabileceklerdir. Bu da suç oranında azalma ve bireyin kendi güvenliğini maksimum seviyede tutma yeteneğinin gelişmesi ve toplumun daha güvenli bir hale gelmesini sağlayacaktır. Söz konusu uygulamalar bu yönleri ile gençlerin geleceğine yapılan bir yatırım olarak değerlendirilebilir.

Bu çalışmada, öncelikle dünyanın çeşitli ülkelerinde geliştirilip uygulanan polis-okul işbirliği modelleri konu edilecek, daha sonra ise İstanbul Şükrü Balcı Polis Meslek Yüksek Okulu'nun toplum destekli ve önleyici polislik felsefesi çerçevesinde geliştirdiği "Okul Polisi" projesi uygulamaları incelenecektir.

## 1. Küresel Çerçeve de Polis-Okul İşbirliği Modelleri

Bu bölümde, polis-okul işbirliği ile ilgili küresel çerçevede geliştirilip kullanılan üç değişik model konu edilecektir. Polis-okul işbirliğinin üç büyük modeli şu şekilde tanımlanmıştır (ICPC, 2004:8):

- Okula Ait Polis Memurları (School-Based Officers): Polis memurlarının okulda yarı zamanlı veya tam zamanlı görev yaptığı programlar.
- Eğitimci Olarak Polis Memurları (Police as Educators): Polis memurlarının eğitici kaynaklar gibi hareket ettikleri programlar.
- Geniş Kapsamlı Polis-Okul Bağlantılı Düzenler (Comprehensive Police-School Liaison Schemes): Polisin genellikle yerel

organizasyonların, toplulukların ve okul ile birlikte çalışan sosyal servislerin hepsini oluşturan daha geniş bir ağın parçası olarak şekillendiği programlar.

### **1.1. “Okula Ait Polis Memurları”**

Okullara polislerin dâhil olması sürecinde en yaygın model olarak kullanılan “Okula Ait Polis Memurları” modelinde polisler yarı zamanlı veya tam zamanlı memurlar olarak okullarda görev alırlar.

En iyi bilinen “Okula Ait Polis Memurları” modeli ABD’de geliştirilen “Okul İçi Danışman Memurları” (School Resource Officers) modelidir. Bu memurlar, bir okula ya da bir grup okula atanan onaylanmış kanun uygulama memurlarıdır. 1950’ler boyunca geliştirilen bu program, toplum destekli polisliğin bir çeşidini, polis ve okul arasındaki ortaklığı ve korunma ile müdahale stratejilerini temsil eder (ICPC, 2004:8).

Bu modele İngiltere’de geliştirilen ve 2002’de uygulamaya konulan “Daha Güvenli Okul Ortaklıkları” (Safer School Partnerships) programı bir başka örnek olarak verilebilir. Bu program Eğitim Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve Emniyet Müdürlüğü arasında işbirliği halinde yürütülen bir müşterek çalışmadır. Bütün amaç, okul ve çevresindeki suç ve anti-sosyal davranışları azaltmaktır. Bu program, suçları önleme, anti-sosyal davranışları ve bu davranışlarla ilgili olayları azaltma, okulun etrafında zorbalık yapmayı, öğrencilerin okulu asmasını, okul binalarına zarar vermesini önleme gibi konuları kapsar (ICPC, 2004:11).

Bu model çerçevesinde hazırlanan bir diğer örnek ise, Avustralya’nın Queensland eyaletinde geliştirilen “Okula Ait Polislik” (School-Based Policing) projesidir. Bu proje çerçevesinde belirli bölgelerdeki ilk ve ortaöğretim kurumlarına polis memurları atanmıştır. Bu polislerin görevi, okulda eğitim verme değil, sadece okullarda eğitimin sağlıklı ve huzurlu bir şekilde sürmesi için gerektiğinde yardım sunmaktır (Queensland Police Service, 2008).

## 1.2. “Eğitmen Olarak Polis Memurları”

Polis-okul işbirliği ile ilgili ikinci model “Eğitmen Olarak Polis Memurları” adlı modeldir. Bu model, polis-okul işbirliğinin en eski modelidir ve 20. yüzyılın başından beri çeşitli ülkelerde kullanılmaktadır. Önceleri sadece yol güvenliği ve çocuk istismarını önleme ile ilgili ara sıra yapılan dersleri kapsayan bu modelde zamanla, suç önleme ve uyuşturucu kullanımına ilişkin konular da büyük önem kazanmıştır.

Polis Memurlarının eğitici kaynaklar gibi görev aldığı “Eğitmen Olarak Polis Memurları” modeline ABD’nin geliştirdiği kapsamlı ilaç kullanımını ile şiddet ve çeteleri önleme eğitimini kapsayan “İlaç Kullanımının İstismarına Karşı Direnç Eğitimi” (Drug Abuse Resistance Education) ve “Çetelere Karşı Direnç Eğitimi” (Gang Resistance Education and Training Program) programları örnek olarak verilebilir. İlk program başlangıçta, 1983 yılında Los Angeles’ta geliştirilen bir program olmakla birlikte şu anda Birleşik Devletlerin çoğu eyaletinde uygulanmaktadır. İkinci program ise, 1991’de Amerika “Alkol, Tütün ve Ateşli Silahlar Bürosu” tarafından geliştirilmiş daha sonra 1997 yılında 47 eyalette okul müfredatına dâhil edilmiştir (ICPC, 2004:13-15).

Bu modele bir diğer örnek, Avustralya’nın Victoria eyaletinde geliştirilen “Polisin Okul Katılımı Programı”dır (The Police Schools Involvement Program). Bu program, Victoria Polis Teşkilatı’nın Eğitim Dairesi, Hukuk Dairesi ve okul birlikleri ile işbirliği neticesinde geliştirilen, 1999 yılında uygulamaya konan ileriye yönelik bir işbirliği projesidir (Sutton, 2002a). Program çerçevesinde her bir okul, toplumdaki suç oranını azaltmak, gençleri tehlikeli ve zararlı durumlardan sakınmalarını sağlayacak gerekli becerilerle donatmak amacıyla görevli uzman memur tarafından iki haftada bir ziyaret edilmektedir (Sutton, 2002b:3).

1996 yılında Güney Afrika’da uygulanmaya konan “Polisi Benimse” (Adopt-a-Cop Programme) programı bu model çerçevesinde hazırlanan başka bir örnek programdır. Gerek toplumda çocukların bulunduğu yerlerde suç ve suç önleme bilincini artırmaya yönelik gerekse bu yerlerde güvenliği sağlamak, polise olan güven duygusunu tazelemek için bu program oluşturulmuştur. (Republic of South Africa, Department of Government Communication and Information System, 2008:7). Program çerçevesinde, görevli memurlar, program dâhilindeki okulları günlük

olarak ziyaret edip öğrencilere yönelik silahların yasa dışı kullanımı, uyuşturucu maddeler, çeteler ve çocuk istismarı konuları üzerine eğitim vermektedirler. Programdaki temel amaç, polisin çocuklarla pozitif bir bağ oluşturması ile suçu önleme ve çözüme polis-okul yönetimi-çocuklar işbirliğini oluşturmaktır.

“Eğitmen Olarak Polis Memurları” modeline Avrupa’dan örnek vermek gerekirse Hollanda, Belçika, Slovakya, Polonya ve Estonya’da uygulanan “Okulu Benimseme Planı” ndan (The School Adoption Plan) bahsetmek mümkündür. Bu programda “okul memurları” olarak adlandırılan polis memurları, ilköğretim okullarında suç önleme konusunda eğitim vermektedirler. Proje, toplum destekli polislik düşüncesi temellidir ve ana fikri “bir çocuk yetiştirmek bir yetişkini düzeltmekten daha iyidir” (ICPC, 2004:16) sözüne dayanır. İlk olarak Hollanda’da uygulanan program daha sonra 1998-1999 yılında Polonya, Slovakya ve Belçika’da, 2001 yılında ise Estonya’da uygulanmaya başlanmıştır. Program 10-12 yaşları arasındaki ilköğretim öğrencilerine yönelik olarak hazırlanan el kitapçıklarına dayalı olarak 12 derslik bir müfredatı içermektedir. Konular, çevre, toplu taşıma, ayrımcılık, çocuk hakları, polislik, suç ile alkol ve uyuşturucu kullanımını kapsamaktadır

### ***1.3. “Geniş Kapsamlı Polis-Okul Bağlantılı Düzenler”***

Üçüncü tür polis-okul işbirliği modeli olan “Geniş Kapsamlı Polis-Okul İşbirliği Düzenleri” çok ortaklı olan geniş kapsamlı bir işbirliği modelidir. Bu modele, okul ve polisin dışında diğer bazı sektörler de dâhildir. Önceki modellerde tartışılan bazı projeler bu tür modele uyabilir. İngiltere’de uygulanmakta olan “Daha Güvenli Okul Ortaklıkları” projesi, örneğin, öğrencilerin okuldaki davranışlarını geliştirmek için daha geniş bir önlemler paketinin bir parçasını oluşturur ve bu da Adalet Bakanlığı ve yöresel düzeydeki diğer kuruluşların kılavuzluğu altında geniş çaplı bir ortaklığa sahip ağ kurmayı gerektirir. Söz konusu önlemler; öğrenme destek üniteleri, elektronik kayıt gözetimi, okuldan kaçışlar, dışlanan öğrencilerin tam zamanlı eğitimi ve risk altındaki öğrenciler için yaz kampları gibi önlemleri içerir (United Kingdom Department for Education and Skills, 2002:2).

“Geniş Kapsamlı Polis-Okul İşbirliği Düzenleri” modeline örnek olarak ABD’de geliştirilen ve uygulanan “Okullardaki Polis Aracılığıyla Toplumsal Destek” (Community Outreach through Police in Schools) programı verilebilir. Bu program, toplumda şiddete maruz kalma riskiyle karşı karşıya olan ortaokul öğrencileri için haftalık dersler sunmak üzere, toplum destekli polis memurları ile çocuk kliniği alanında uzmanlaşmış hekimleri bir araya getiren kısa vadeli, önleyici odaklı ve okul dayanaklı bir programdır. Program 1998 yılında Yale Üniversitesi’nin Çocuk Çalışmaları Merkezindeki “Çocuk Gelişim-Toplum Destekli Polislik” programı tarafından geliştirilmiştir. Program çerçevesinde düzenlenmiş müfredat, 10 hafta sürecek ve haftalık 8 saatlik dersi içerecek şekilde düzenlenmiştir. Eğitimi veren memurlar, özelliklerine göre seçilen, özel eğitime tabi tutulan ve çocuk kliniği alanında uzmanlaşmış denetleyici hekimler ile haftalık toplantılara katılan memurlardır. Haftalık derslerde, verilen eğitimin yanında, öğrencilerin polise karşı olan tutumlarını değiştirmeye hizmet edecek şekilde polisle iletişim ve yakın bir bağ kurma imkânı da sağlanmış olmaktadır (Gillis, 2003:1-2).

Polisin daha geniş bir ağına parçasını oluşturduğu bir diğer çok ortaklı işbirliği programı olan “Ortaokullarda Şiddete Müdahale Programı” ise (Programme D’intervention En Milieu Scolaire) Kanada’nın en büyük eyaleti olan Québec’de, ortaokullarda uyuşturucu kullanımı, zorbalık ve okul içi şiddet gibi konulara cevap vermek amacıyla geliştirilmiştir. Söz konusu geniş ağ, okul yöneticileri ve diğer personeli, servis şoförlerini, psikologları, öğrencileri ve ebeveynleri kapsar. Program ilk olarak 1987 yılında uyuşturucu trafiği ile mücadele etmek amacıyla uygulamaya konmuş, daha sonra şiddet ve zorbalık konularını da içine alacak şekilde tüm eyaletlere yayılmıştır. Program çerçevesinde okul personeli ve ebeveynler için polis bilgilendirme oturumları düzenlenmekte ve ayrıca öğrenciler için zorbalığa karşı nasıl tepki verilmesi gerektiği üzerine video gösterimi, rol oynama ve oyunlar eşliğinde dersler verilmektedir (ICPC, 2004: 21).

“Geniş Kapsamlı Polis-Okul İşbirliği Düzenleri” modeline Hollanda’nın Amsterdam şehrinde uygulanan “Amsterdam Okul Güvenliği Projesi” (The Amsterdam School Safety Project) bir başka örnek olarak verilebilir (Shaw, 2005:4). 1997-1999 yılları arasında okullarda saldırganlık olaylarının artması, polisi, adliyeyi ve şehir yönetimini bir araya getirmiş-

tir. Okullar, okul ve çevresinde karşılaşılabilecek güvenlik problemlerini dikkatli bir şekilde teşhis etme ve bir güvenlik planı geliştirme gibi bir görev üstlenmişlerdir. Bir dizi bölgesel odaklı öğrenci grupları, öğretmenler ve polisi de içine alan bu projede uzmanlar çeşitli güvenlik konularını incelemiş ve önceliklerini belirlemişlerdir. Proje, çevrenin fiziksel değişimleri, toplu taşımacılık, okula gidiş-geliş güzergahları, okul personeli ve öğrencilere problem çözmek için eğitim sunulması, meydana gelebilecek olaylarla başa çıkma yolları ve bu olayların kayıt altına alınmasını geliştirmek, akran arabuluculuğu ile ilgili eğitim ve mağdura destek olmak gibi konuları kapsamaktadır (ICPC, 2004:23).

Almanya’da geliştirilip uygulamaya konan “Wetzlar Modeli Polis-Okul Projesi” (The Wetzlar Police-School Project) 1996 yılında bu model çerçevesinde uygulamaya konan başka bir örnek projedir. Almanya Giessen’deki okulların şiddet, uyuşturucu kullanımı ve ırkçı olaylardan dolayı büyük problemler yaşaması, polise karşı genel bir güven eksikliğinin olması, “Wetzlar Modeli Polis-Okul Projesi” nin geliştirilmesine zemin hazırlamıştır. Proje, polis, okul çalışanları, öğrenciler ve veliler, okul yönetim kurulları, sosyal yardımlaşma kurumları ve bölgedeki diğer ilgili gruplar arasında bir ortaklık sonucu geliştirilmiştir. Polis, olayların bildirilmesi için acil hat kurmakta, okuldan gelen yardım isteklerine hızlı bir şekilde cevap vermekte ve olaylarla başa çıkılmasına ilişkin yöntemlere ilişkin eğitimler düzenlemektedir. Arabuluculuk ve anlaşmazlıkları çözüme eğitimleri, organize spor geceleri ve boş zaman faaliyetleri, davranış sorunları olan gençler için destek programları, göçmen öğrenciler ve aileleri için proje geceleri bu program çerçevesinde yürütülen faaliyetlerdir. (Shaw, 2001:39).

Özetle, toplumun güvenliğini sağlamakla yükümlü olan polisin öğrencilere yönelik olarak okullar ile aktif bir şekilde işbirliği yapması, geçmiş yüzyılda başlayıp günümüze kadar devam eden bir süreci kapsamaktadır. Özellikle de son 20 yılda bağlantıların daha sıkılaştırıldığı bu süreçte, her ülke kendine göre bir model benimsemiş ve bu model çerçevesinde projelerini uygulamaya koymuştur. Her bir model ve proje kendine has özel amaçlar doğrultusunda geliştirilmesiyle birlikte, temelde okullarda eğitimin sağlıklı ve huzurlu bir şekilde sürmesi, okulda barışın ve güvenliğin sağlanması, pozitif bir polis algısını yerleştirmek, toplumdaki gençler ve polis arasında daha iyi bir ilişki geliştirmek, öğrencilere danışmanlık yapmak, ilaç kullanımını ve şiddeti önlemek gibi ana hedefleri gütmüştür.



Çalışmamızın bir sonraki bölümünde, İstanbul Şükrü Balcı Polis Meslek Yüksek Okulu'nun yukarıdaki modellerden “Eğitmen Olarak Polis Memurları” modelinden esinlenerek, toplum destekli ve önleyici polislik hizmetleri ana fikri etrafında şekillenip geliştirdiği ve İstanbul ili, Bakırköy ile Küçükçekmece ilçe sınırlarında bulunan ilköğretim okullarına yönelik olarak uyguladığı “Okul Polisi” projesi konu edilecek ve bu proje çerçevesinde yürütülen faaliyetler incelenecektir.

## 2. İstanbul Şükrü Balcı Polis Meslek Yüksek Okulu ve “Okul Polisi” Projesi

İlköğretim düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin ihtiyaç duydukları eğitimlerden biri de hiç şüphesiz güvenlik eğitimidir. Zira çocuğun gerekli beceri ve yetileri kazanması için ilköğretim yıllarında karşılanması gereken ihtiyaçlarından en önemlisi güvenlik ihtiyacıdır. Çocuklara kişisel güvenlik ihtiyacının bu evrelerde öğretilmesi son derece önemlidir.

Bu noktadan hareketle, “Toplum Destekli Polislik” uygulamaları çerçevesinde polis-halk ilişkilerinin geliştirilmesine yönelik eğitimin küçük yaşlarda başlatılmasının gerektiği düşünülerek, öğrencilerin bu yaşlardan itibaren güvenlik ihtiyaçlarının sağlanması, polis-öğrenci ilişkilerinin geliştirilmesi, okullarda güvenli ortamın sağlanması, çocukların korunması ile koruyucu ve önleyici çalışmaların sistematik hale getirilmesi, büyük önem taşımaktadır.

Bu nedenle, İstanbul Şükrü Balcı Polis Meslek Yüksek Okulu tarafından birinci bölümde tartıştığımız “Eğitmen Olarak Polis Memurları” yaklaşımı model alınarak ve dünya genelinde uygulanan çeşitli programlardaki müfredat konularından istifade edilerek oluşturulan ve 2006-2007 eğitim-öğretim yılı içerisinde pilot bölge olarak seçilen Bakırköy İlçesinde eğitim veren ilköğretim okullarının birinci kademesine yönelik olarak geliştirilen “Okul Polisi” projesi uygulamaya konmuştur. Proje, ilk olarak Bakırköy Kaymakamlığı'nın işbirliği ve İlçe Emniyet ile İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin katkılarıyla yürütülmeye başlanmıştır<sup>1,2</sup>.

<sup>1</sup> Bu proje, Polis Akademisi Başkanlığı'nın bilgisi dahilinde, Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanlığı'nın 04.01.2008 tarih ve 1823-12209 sayılı olur yazısı ve İstanbul Emniyet Müdürlüğü ile Bakırköy Kaymakamlığı arasında yürütülen yazışmalar sonucunda resmi olarak devam eden bir uygulamadır. İlk etapta Bakırköy İlçesine yönelik olarak başlatılan projeye daha sonra, 2008-2009

Proje, hâlihazırda Bakırköy ve Küçükçekmece ilçe sınırlarında bulunan ilköğretim okullarının ilk kademesindeki (7-11 yaş) sınıfları kapsamaktadır<sup>3</sup>. Çarşamba günleri öğleden sonra 14.00-16.00 saatleri arasında yürütülen projede her hafta ayrı bir okula gidilmektedir. Her okul yıl içerisinde en az iki defa ziyaret edilmektedir. Her sınıfa yönelik olarak önceden planlanmış müfredat konuları çerçevesinde yürütülen bu eğitim, öğretim görevlilerimiz ve uzman bir psikolog tarafından verilmektedir. Onlara ise ayrıca resmi kıyafetli öğrencilerimiz, İlçe Emniyet Müdürlüğünden Yunus Timleri, motorize ekipler ve olay yeri inceleme ekipleri eşlik etmektedir. Teorik derslerin anlatımından sonra öğrencilere hem ders içeriği ile ilgili hem de polis ve polis teşkilatının yakından tanıtılması ile ilgili olarak sınıf içinde veya okul bahçesinde senaryolu eğitim (uygulamalı kap-kaç senaryosu, olay yeri incelemenin parmak izi çalışması, resmi araçların tanıtılması) verilmektedir.

### 2.1. “Okul Polisi” Projesinin Amaçları

Yüksek Okul tarafından geliştirilen “Okul Polisi” projesinin, söz konusu yaş aralığındaki öğrencilere yönelik amaçları şu şekilde sıralanabilir:

- Polis ve polis teşkilatının tanıtılması,
- Polisin toplumdan uzaklaşmasının önüne geçilmesi,

---

eğitim-öğretim yılının ikinci döneminden itibaren Küçükçekmece Kaymakamlığı ile yürütülen yazışmalar sonucu bu ilçedeki okullar da dahil edilmiştir.

<sup>2</sup> Yüksek Okul tarafından uygulanan “Okul Polisi” projesi, İçişleri Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında 20/09/2007 tarihinde imzalanan “Okullarda Güvenli Ortamın Sağlanması, Koruyucu ve Önleyici Tedbirlerin Arttırılmasına Yönelik İş Birliği Protokolü” neticesinde 26/09/2007 tarihli olarak il valiliklerine gönderilen “Okullarda Güvenli Ortamın Sağlanması” başlıklı genelge çerçevesinde il emniyet müdürlükleri tarafından geliştirilen, basında ve toplumda “Her Okula Bir Polis”, “Okul Polisi” veya “Okul Polisliği” olarak adlandırılan projeden farklı bir projedir. Söz konusu proje, okulların giriş ve çıkış saatlerinde okul kapılarında resmi veya sivil ekipler görevlendirilerek önlem alınması, okul içi veya dışında şiddeti önleme, okul servisleri ve okul çevresindeki internet kafelerin denetimi gibi faaliyetleri içerirken, Yüksek Okul tarafından geliştirilen proje tamamen okul içinde yürütülen, eğitim boyutlu, ilkokulda sınıflara girilerek her sınıf için önceden planlanmış belirli müfredat konularının öğretimi ve danışmanlığını sağlayan bir projedir.

<sup>3</sup> Proje kapsamında şu ana kadar eğitim verilen ilköğretim okulları: Bakırköy İlçesine ait; “Şehit Pilot Muzaffer Erdönmez İlköğretim Okulu”, “60. Yıl Ataköy İlköğretim Okulu”, “Ahmet Hamdi Tanpınar İlköğretim Okulu”, “Mustafa Necati İlköğretim Okulu”, “Cengiz Topel İlköğretim Okulu”, “İbni Sina İlköğretim Okulu”, “Hamdullah Suphi Tanrıöver İlköğretim Okulu”, “Muhittin Üstündağ İlköğretim Okulu”, “Murat Kölük İlköğretim Okulu” ve “Emlak Kredi Bankası İlköğretim Okulu” ile Küçükçekmece İlçesine ait “İkitelli İlköğretim Okulu” ve “Kanarya İlköğretim Okulu” dur.

- Polis-öğrenci ve veli diyalogunun artırılması,
- Genç nüfusun polise karşı pozitif bir bakış açısına sahip olmasının sağlanması,
- Suç ve suçlulara karşı bilgi akışının artırılması,
- Okula giden çocuklarımızın güvenli bir ortamda, tehlikelerden uzak bir eğitim görmelerinin sağlanması.

Bu eğitimlerin sonucunda öğrencilerin sorumluluk duygularının geliştirilmesi ve suçla baş edebilme kararlılığının kazandırılmasına yönelik cesaretlendirme hedeflenmektedir. Bu projenin, geleceğimiz olan çocuklarımızın ileride yetişkin bireyler olarak hayatlarını devam ettirirken, polise karşı pozitif bir algı ve güvene sahip olmalarına, kanunlara saygı duymalarına, suç işlemleri halinde verilecek olan müeyyideler hakkında bilinçlenmelerine, toplumsal barışın ve huzurun sağlanmasına katkıda bulunacağına inanmaktayız.

## ***2.2. Gelişim Kuramları Çerçevesinde “Okul Polisi” Projesi Müfredat İçeriği ve Sınıflara Göre Dağılımı***

Okul dönemindeki değişik yaş ve gelişim evrelerindeki öğrencilerin konuşma, düşünme, dünyayı algılama, problem çözme becerileri birbirinden farklıdır. Bu anlamda etkili bir öğrenmeyi sağlayabilmek için değişik yaş ve gelişim çağlarındaki çocukların özellikle bilişsel ve ahlaki gelişim özelliklerini bilmek ve her alandaki eğitim gibi güvenlik alanında da alacakları eğitimin müfredat konularını bu özelliklere uygun olarak düzenlemek büyük önem arz etmektedir.

Bu nedenle, bu bölümde öncelikle, çocukların bilişsel gelişimi üzerine çalışmalar yapan Piaget ile ahlaksal düşünmenin gelişmesini inceleyen Kohlberg'in ahlak kuramlarına göz atmakta yarar vardır. Çünkü çocukların kişisel güvenliği kavramalarının bilişsel ve ahlaki olgunlaşmaları ile yakından ilişkisi vardır. Neyin iyi neyin kötü, neyin tehlikeli ve neyin tehlikesiz olduğunu ayırt edebilmeleri için olgunluk düzeylerinin yeterli olması ve yaşına uygun düzeyde bulunmaları gerekmektedir.

Çocuğun çevresindeki dünyayı, değişik yaşlarda nasıl algıladığını belirlemeye çalışan bilim adamlarında Piaget, “bireyin çevresindeki dünya-

yı anlama ve öğrenmesini sağlayan, aktif zihinsel faaliyetlerdeki gelişim” (Senemoğlu, 2004:32) olarak tanımlanan bilişsel gelişimi dört temel evreye ayırmıştır. Bunlar; 0-2 yaş arasını kapsayan “Duyusal Motor Dönemi”, 2-7 yaş arasını kapsayan “İşlem Öncesi Dönem”, 7-11 yaş arasını kapsayan “Somut İşlemler Dönemi” ve 11 yaş ve üzerini kapsayan “Soyut İşlemler Dönemi” olarak adlandırılmaktadır. Her dönemde bireyler ayrı temel özelliklere sahiptir ve tüm çocuklar bu gelişim aşamalarından sırasıyla geçerler. Örneğin, çalışmamızın temelini oluşturan yaş grupları olarak, 7-11 yaş arasını kapsayan ve “Somut İşlemler Dönemi” olarak adlandırılan dönemde çocuklar, bilişsel yeterlikler bakımından çok hızlı değişme gösterirler. Bu dönemde, bazı işlemleri zihinsel olarak yapabilecek durumdadırlar. Somut olduğu sürece karmaşık problemleri çözebilir ve somut kavramlara karşı öğrenme becerileri daha iyidir. 11 yaşından itibaren ise çocuklar “Soyut İşlemler Dönemi”ne girerler. Bu dönemde ergenlik döneminin başlangıcından itibaren çocukların düşünme biçimleri yetişkinlere benzer hale gelir ve artık soyut düşünme başlar. Problem çözümü somut yollarla sınırlanmaz. Problemden bulunan değişkenler arası ilişkileri bulur. Olası denenceleri geliştirir. Daha sonra bu denenceleri sırasıyla test eder. Çözüme sistemli bir şekilde ulaşır. Bu dönemde tümevarım ve tümdengelim yoluyla akıl yürütme gözlenir (Senemoğlu, 2004:49).

Bireyin bir diğer gelişim alanı ise topluma etkin bir uyum sağlamak için değerler sistemi oluşturma süreci olarak görülen ahlak gelişimi sürecidir. “Ahlak Gelişimi” kuramcılarının önde gelenlerinden bir olan Kohlberg, çocuk ve yetişkinlerin belirli durumlarda davranışlarını yöneten kuralları nasıl yorumladıklarını incelemiş ve ahlaki gelişimi üç düzey (“Gelenek Öncesi Düzey”, “Geleneksel Düzey”, “Gelenek Sonrası Düzey”) ve her düzeyde ikişer dönem olmak üzere altı dönemden oluşan bir kuram önererek Piaget’in görüşlerini genişletmiştir. Çalışmamız kapsamındaki yaş grubu, Kohlberg’in ahlak gelişimine göre 6-12 yaş dönemi olarak “Geleneksel Düzey” ahlak gelişimi basamağında bulunan gruptur. Bu düzeyde ben-merkezci düşünce zamanla yerini empatik düşünceye bırakır. (Yavuzer, vd., 2000: 69). Kohlberg’in ahlak gelişimine göre “Geleneksel Düzey” iki evreye ayrılmaktadır. Bunlar “Kişiler Arası Uyum” ve “Kanun ve Düzene Uyum” evreleridir. Kohlberg’in ahlak gelişimine göre ilk evre 6-9 yaş aralığını, ikinci evre ise 10-12 yaş aralığını kapsamaktadır. “Kişiler Arası Uyum” evresinde çocuk grup baskısı nedeniyle

uyuma davranışı göstermektedir. Ahlaki davranışın altında yatan temel etmen başkalarının gözünde küçük düşmemektir. “Kanun ve Düzene Uyum” evresinde kurala kural olduğu için uyuma söz konusudur. Bu evrede oluşan güvenlik düşüncesi içselleştirilmeye başlanır. Neyin iyi, neyin kötü, neyin güvenilir neyin güvenilmez ve neyin kanuni neyin kanuni olmadığı düşüncesi yine bu evrede olgunlaşmaya başlar. Bu dönemde ahlak gelişimi açısından çocuklara kuralların ve yasaların gerekçeleri anlatılabilir. Nedenleri bilinerek yapılan bir uyum bireyin ahlak gelişimi düzeyini artıracaktır.

Sonuç olarak, gerek Piaget'nin bilişsel kuramının, gerekse Kohlberg'in ahlak kuramının ışığındaki gerçeklerden hareketle, proje kapsamında ilköğretim öğrencilerine yönelik olarak hazırlanan müfredat konuları Yüksek Okulumuz kadrosunda görevli bir uzman psikolog eşliğinde hazırlanmış ve bu müfredatın 1. ve 4. sınıf arasındaki sınıflara yönelik olan kısmı daha çok somut konular ve somut örnekler çerçevesinde düzenlenmiş, soyut kavramlara yönelik konular ise soyut düşünmenin başladığı 5. sınıf müfredatına alınmıştır. Projede belirlediğimiz amaçlara çocukların bilişsel ve ahlaki gelişim özellikleri dikkate alınarak hazırlanan müfredat içeriği kapsamında yürütülen çalışmalar neticesinde ulaşılmaya çalışılmaktadır. Diğer bir ifadeyle, müfredat programı, yukarıdaki ve “istendik öğrenmelerin gerçekleşmesinin, öğretimin bireyin gelişim ve öğrenme özelliklerine göre düzenlenmesi ve uygulanması ile mümkündür” (Senemoğlu, 2004:1) gerçeklerinden hareketle her sınıf için ayrı ayrı düzenlenmiştir. Alt bölümlerde, her bir sınıfta öğretilmesi planlanan müfredat konuları konu edilecek ve devamında bu konuların eğitiminin ne tür çalışmalar aracılığıyla verildiği yer alacaktır.

### 2.2.1. I. Sınıflar

1. sınıf öğrencisi, okula yeni başlama, aile ortamından farklı olarak yeni bir ortamla tanışma ve dolayısıyla çevreyi ve çevresindeki yeni insanları keşfetme ve onlara alışma sürecini yaşamaktadır. Okul hayatı ile beraber yeni bir sosyal hayata atılan öğrenciler daha önce tanımadığı kişilerle karşılaştıklarında bir takım tedirginlikler yaşamaktadırlar. Dahası, iletişim kuracağı çeşitli insan grupları (okul arkadaşları, öğretmenler, okul personeli, kantin görevlisi, servis şoförü) ile konuşmakta ve onlarla bir-

likte olmakta çoğu zaman yabancılık çekmektedirler. Dolayısıyla, öğrencinin yeni insanlarla tanışma sürecinde kimlerle iletişim kurması, kimlerle iletişim kurmaması gerektiği, kimlere güvenmesi ve kimlere güvenmemesi gerektiği ve ayrıca “kaybolma” gibi konularda bilinçlendirilmesi, öncelikli olarak üzerinde durulması gereken konulardır. Bu çerçevede, 1. sınıflara yönelik olarak yürütülen eğitim müfredatı şu konuları içermektedir:

- “Sihirli Parmaklar” ve “Yabancılar”
- Polis ve Polis Teşkilatının Tanıtılması
- Güvende Olma
- Kaybolma

#### 2.2.1.1. “Sihirli Parmaklar” ve “Yabancılar”

Okula yeni başlayan ve etrafındaki herkese tedirginlik içinde yaklaşan 1. sınıf öğrencileri öncelikle, tıpkı aileleri gibi kendilerinin bakımını ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olan diğer insan grupları olarak okulda çalışan personel ve polisin varlığından haberdar edilir. Böylelikle öğrencinin temel güvenlik ihtiyacını sağlamak adına, evin dışına çıktığında okulda okul personeli ile dışarıda ise polisle birlikte güvende olduğunun bilincine varması sağlanarak bu konudaki tedirginliği giderilmeye çalışılır.

Çocukların güvenliğini sağlayan ve güvenebilecekleri kişi veya gruplar “Sihirli Parmaklar ve Yabancılar”<sup>4</sup> aktivitesi ile formüle edilir. Bu eğitimde bir elde yer alan 5 parmak gösterilir ve bunların her biri için bir anlam verilir. Birinci parmak, yani başparmak, çocuğun kendisi olmakta

<sup>4</sup> Bu uygulamada, İngiltere’de Londra Metropolitan Polisi’ne bağlı olarak Barnet ilçesinde hizmet veren “Colindale Polis Merkezi”nin geliştirdiği “Barnet Okul Katılım Programı” (Barnet Schools Involvement Programme) çerçevesinde uygulanan “Sihirli Dörtlü” (Magic Four) formülü model olarak alınmıştır. Söz konusu yerdeki polis-okul işbirliği uygulamalarını yerinde gözlemek ve bilgi alışverişinde bulunmak üzere Yüksek Okulumuz kadrosunda görev yapan yedi kişilik bir heyet, merkezi Londra’da bulunan “Uluslararası Gençlik Ödülü Derneği”nin daveti ve organizasyonu çerçevesinde Barnet ilçesindeki “Colindale Polis Merkezi”ne bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir. 17 – 21 Eylül 2007 tarihinde gerçekleştirilen çalışma ziyaretinde polis merkezinin ilk ve orta öğretim kurumlarına yönelik uyguladığı program hakkında briefing alınmış ve bilgi alışverişinde bulunulmuştur. Daha sonra ise Colindale Polisinin aynı bölgede yer alan “Whitefield Lisesi”nde vermiş olduğu eğitim sınıf ortamında bizzat izlenmiştir.

ve avuç içine yerleştirilmektedir. Diğerleri ise sırasıyla; aile, öğretmenler, arkadaşlar ve üniformalı polistir. Bu grupların her biri bir parmak ile temsil edilmekte ve her gösterilen parmak, koruyucu imajı vermek anlamında, avuç içine yerleştirilen ve çocuğun kendisini temsil eden başparmağın üzerine konmaktadır. Böylece bu dört grubun öğrencinin güvenliğini sağlayan ve onu koruyan kişiler olduğu sistematize edilmektedir. Bunların dışında kalan herkes ise çocuk için “yabancı” olarak nitelendirilmektedir. Yabancı bir kimsenin daima kötü giyimli, kötü ve korkunç görünümlü biri olmadığı aynı zamanda bu kişilerin iyi görünümlü ve güler yüzlü olabileceği yönünde çocuklar aydınlatılmaktadır. Bununla birlikte her yabancı tehlikeli olarak tanıtılmamakta sadece dikkatli olmaları öğretilmektedir. Eğer bu gruptan biri kendisinin yanına gelmesini veya kendisini takip etmesini istediğinde bu isteği geri çevirmesi ve hemen oradan uzaklaşması ve gerektiğinde diğer dört gruptan birine bunu anlatması gerektiği bilinci aşılanmaktadır. Dolayısıyla sihirli dört parmağın dışında kalan gruba karşı öğrencinin kendini güvence altına almasının sağlanması hedeflenmektedir.

#### 2.2.1.2. Polis ve Polis Teşkilatının Tanıtılması

“Sihirli Parmaklar” arasındaki gruplardan birini oluşturan ve öğrencilerin okul içi ve okul dışı güvenliğini sağlayan polis ve polis teşkilatının tanıtılması, öğrencilerin küçük yaştan itibaren bu kurum ve bu kurumu oluşturan kişilere karşı pozitif duygular beslemesi ve bu gruba olan güven duygusunu sağlaması açısından bu yılki müfredatın önemli bir yapı taşı oluşturmaktadır. Öncelikle polis kimliğinin ve polis teşkilatının tanıtılması bu müfredat konusunun ilk adımını oluşturur. Özellikle, polisin sadece belinde silah taşıyan, elinde copla dolaşan biri olmadığı, toplumdaki bireylerin huzurlu ve mutlu olmasını sağlayan kişiler olduğu yönünde eğitim verilir. Polislerin toplumda ihtiyaç duyulan kişiler olduğu ve özellikle de korkulacak ve uzak durulacak kişiler olmadığı vurgulanmakta ve öncelikle öğrenciler gözünde polisler için iyi bir imaj çizilmesi sağlanmaktadır.

Polisin giyindiği üniforma ve kullandığı teçhizatlar öğrencilere gösterilmekte ve zararsız olanlara dokunmaları ve incelemeleri için imkân verilmektedir. Ayrıca polisin kullandığı araçlardan polis arabası ve yunus

motorları öğrencilerin gözlem ve incelemesine sunulan diğer araçlardır. Öğrencilerin bu araçlara binmeleri ve araç içindeki parçaların tanıtımının yapılması öğrencilerin son derece dikkatini çeken bir eğitim oluşturmaktadır. Bütün bunlar ilk sınıf öğrencilerinde polise karşı ön yargı taşıyan veya polisten korkan çocukların bu ön yargı ve korkularını yenme ve polise sempati beslemeleri ve polisle aradaki mesafeyi yakın diyaloga çevirme amaçlı verilen eğitimin içeriğini oluşturmaktadır. Çocukların polisle yakın bir ilişki içinde olması ve polise karşı pozitif bir algı kazanması özellikle bu yaşta kazanılması gereken edinimlerdir. Zira öğrencilerin polise karşı sahip oldukları olumlu düşünceler ve polis ile aralarındaki yakın ilişki, bundan sonraki sınıflarda eğitimin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi ve eğitimi verilecek müfredat konularının öğrencilerde kalıcı bir şekilde yer etmesi açısından da büyük önem taşımaktadır.

### 2.2.1.3. Güvende Olma

“Güvende Olma” başlıklı müfredat konusu, içerik olarak öğrencilere güvende olma duygusunu aşılmasını içermektedir. Öğrenciler etraflarındaki tehlikelerin farkına varamadıklarından, bu çalışma ile okulda, evde ve sokakta karşılaşılabilecekleri tehlikelere karşı hazırlanmaktadır. Örneğin, günün her diliminde evde karşılaşılabilecekleri ilaçlar veya haplarla ilgili olarak çocukların bilinçlenmeleri sağlanmaktadır. Evde bulunan ve yenilebilecek diye düşünülen bir şeyin güzel koksa veya güzel görünse de bir büyüğe danışmadan yenmemesi gerektiği bilinci verilmektedir. Ayrıca yine güvenliğe yönelik olarak kendilerine ve çevreye zarar verebilecek makas, kibrit veya bıçak gibi aletlerin evde nerde bulunması gerektiği ve bunlarla oynanmaması gerektiği yönünde eğitim verilmektedir. Yine ev veya okul çevresinde çocuklar için tehlikeli olabilecek yerler olarak göller, nehirler, tren yolları, inşaat alanları v.b, örneklendirilmekte ve buralardan uzak durulması gerektiği bu eğitim konusu çerçevesinde vurgulanmaktadır. Son olarak ise, trafik güvenliği ile ilgili olarak yollarda oyun oynanmaması gerektiği, okula gidip gelirken uyulması gereken kurallar, arabaya binince emniyet kemerinin mutlaka takılması gerektiği ve takılmaz ise neler olabileceği gösterilmektedir. Trafik güvenliği eğitimi ile ilgili olarak 1. sınıf öğrencilerine yönelik “Güvenli Okul Yolu Çalışması” gerçekleştirilmektedir. Bu çalışma, ev ile arasında gidiş gelişlerde trafik kurallarının uygulamalı olarak anlatılmasını kapsar. Yolların



ve yol üzerindeki kavşakların, trafiğin yönetilmesi emniyetle trafik akışının sağlanması açısından büyük önemi olduğu ve bunun da polisler tarafından sağlandığı öğrencilere aktarılır. Ayrıca yol üzerinde öğrencilerin görebilecekleri trafik levhalarının ne anlama geldiği ve hangi levha görülünce ne yapılması gerektiği de yine uygulamalı bir şekilde öğrencilere gösterilmektedir.

#### 2.2.1.4. Kaybolma

Okula yeni başlayan ve belki de evinden ve ailesinden uzakta olarak ilk kez bu kadar vakit geçiren 1. sınıf öğrenciler arasında kaybolma vakaları sık karşılaştığımız bir durumdur. Bu durum aile ve okul personeli için olduğu kadar kaybolan çocuk için de ürkütücü bir durum oluşturmaktadır. Dolayısıyla, öğrencilerin kaybolmamaları için neler yapmaları ve kaybolma durumlarında ise ne tür bir yol izlemeleri gerektiği bu müfredat konusunun içeriğini oluşturmaktadır. Bu eğitimin uygulamalı kısmını bir postacının mektup zarfı üzerinde yazan bilgileri kullanarak nasıl postalarını dağıttığı yönünde verilen eğitim oluşturmaktadır. Öncelikle bir mektup zarfı kullanılarak bu mektup zarfının üzerinde yazan bilgiler tüm öğrencilere anlatılır. Daha sonra bir postacının mektupları doğru adreslere götürmek için zarfların üzerindeki bilgileri nasıl kullandığı uygulamalı olarak gösterilmektedir. Bu sayede öğrencilerin isim, soy isim, adres, posta kodu ve gerektiğinde ev telefon numaraları gibi gerekli bilgileri ifade edebilme yeteneğini edinmeleri sağlanmış olmaktadır. Öğrencilerin böyle bir durumda karşılaştıklarında en yakın bir polise nasıl ulaşmaları gerektiği ve ulaşıncı adres bilgilerini nasıl verebileceği, polise ulaşma imkânı yok ise ne tür insanlara danışmaları gerektiği anlatılmaktadır. “Güvenli Yabancılar” olarak tanıttığımız bu insanlar, bir alışveriş mağazasındaki satış temsilcileri, caddelerde yer alan mağazalardaki güvenlik görevlileri veya yanında çocuklar olan bir bayan olarak örneklendirilmektedir. Bu sayede bu tür insanların da toplumda güvenilebilecek ve gerektiğinde başvurulacak kişiler olduğu öğütlenmekte ve kaybolma durumları ile nasıl başa çıkmaları gerektiği öğretilmeye çalışılmaktadır.

## 2.2.2. II. Sınıflar

1. sınıfı bitirerek tatilden yeni dönen 2. sınıf öğrencilerine yönelik olarak hazırlanan müfredatın başlangıcını tüm eğitimin temelini oluşturan ve bir önceki sene anlatılan “Sihirli Parmaklar ve Yabancılar” eğitiminin tekrarı oluşturmaktadır. Öğrencilere öncelikle kendilerinin güvenliğini sağlayan dört grup olan aile, öğretmenler, arkadaşlar ve üniformalı polis grupları tekrar edilir ve bunun dışında kalan yabancılara karşı dikkatli olmaları gerektiği hatırlatılır. Daha sonra bu yıl içinde yürütülen diğer müfredat konuları ise şöyle sıralanmaktadır:

- Polissiz Bir Kent
- Acil Durum Telefonları
- Suç Önleme

### 2.2.2.1. Polissiz Bir Kent

Bir önceki yıl öğrencilere polis kimliği, polis teşkilatı, polis teçhizatları ve araçları hakkında temel bilgiler verildikten sonra 2. yıl daha çok polislerin gün içerisinde ne tür görevler yaptıkları ve nasıl çalıştıkları hakkında eğitim verilir. Bu eğitim aynı zamanda, toplumda güvenliğini sağlayan polislerin önemini ve polissiz olan bir kentin ne tür tehlikelerle karşılaşabileceği eğitimi de içermektedir.

Polisin, toplumda suçların önlenmesi ve suçluların yakalanmasını sağlayan, kötülüklerle mücadele ederek, okul ile ev arasındaki güzergâhta yol güvenliğini sağlayan, trafiği düzene koyan, öğrencilerin eve erken ve sağlıklı bir şekilde ulaşmaları yönünde çaba harcayan, geceleri devriye gezerek evlere hırsızların girmesini engelleyen ve gece insanların rahat uyumasını sağlayan figür olarak öğrenci zihninde yer etmesi sağlanır.

Polissiz bir kentin bütün kötülüklerin sardığı, zulümlerin, hırsızlıkların ve adaletsizliklerin kol gezdiği, evlerimizde rahatça oturamayacağımız, geceleri rahatça uyuyamayacağımız ve güvenli bir şekilde okula gidip gelemeyeceğimiz bir kent olacağı çocuklara aktarılmakta ve bu nedenle toplumumuzun güvenliğini sağlayan polislere ne kadar ihtiyacımız olduğu gerçeği yansıtılmaktadır. Bu sayede, öğrencilerin polisi ihtiyaç duyulan bir figür olarak görmesi ve polise karşı güven duyması gerektiği aşılacaktır. Bu eğitim, polisin toplumun gelecek nesillerini oluşturacak

çocuklar nazarında olumlu bir imaj oluşturmasında bu yılki müfredatın son derece önemli bir parçasıdır.

#### 2.2.2.2. Acil Durum Telefonları

Öğrenciler, gerek yaşadıkları yerde, gerek ev-okul güzergâhında her an acil durumlarla karşı karşıya kalabilecek veya bu olaylara tanıklık edebilecek kişilerdir. Dolayısıyla, karşılaşılabilecekleri veya maruz kalabilecekleri acil durumlarla ilgili olarak nasıl bir yol izlemeleri ve hangi durumlarda hangi acil telefon numaralarını bilmeleri gerektiği yönünde bir eğitime ihtiyaç duymaktadırlar. “Acil Durum Telefonları” konusu bu yöndeki ihtiyaca cevap vermek için geliştirilen bir müfredat konusudur. Bu çerçevede verilen eğitimde öğrencilere polis, itfaiye ve ambulans gibi acil durumda ulaşılması gereken kurumların telefon numaraları, konuşma teknikleri, beraberinde verilmesi gereken öncelikli bilgiler gibi konularda çocukların bilinçlendirilmesi hedeflenmektedir. Hangi durumlarda hangi telefon numarasının aranması gerektiği uygulamalı olarak gösterilmektedir. Örneğin, bu müfredat konusuna yönelik olarak geliştirilen “Bir Telefon Hayat Kurtarır” çalışması kapsamında, öğrencilere bir poster üzerinde bir araba kazası ve yaralı bir kişi veya suç işleyen birisi veya bir yerde çıkan yangın gösterilerek bu durumda neler yapılması gerektiği yönünde bir sahne canlandırılmakta ve bu sahnede kime ne görev düştüğü gösterilmektedir. Ayrıca, yine bu proje çerçevesinde Yüksek Okul tarafından bir yüzünde bu acil numaralarının yer aldığı öteki yüzünde ise çocukların kimlik bilgilerinin yer aldığı kartvizit şeklinde bir “Çocuk Polisi” kimliği oluşturulmuştur. Bu kimlik sayesinde öğrenciler unuttukları takdirde bu numaralara bakıp hatırlama imkânına sahip olacaklardır. Ayrıca, bu kimlikle çocuklara toplum güvenliği hakkında kendilerine rol verildiği duygusu yerleştirilmeye çalışılmaktadır.

#### 2.2.2.3. Suç Önleme

“Suç Önleme” müfredat konulu eğitim, çocukların oluşabilecek suçları engelleme ve bu konuda gerekli tedbirleri alma yönünde verilen eğitimi kapsamaktadır. Çocuklara öncelikle toplumda bulunan bazı insanların suçlu olabilecekleri ve bir takım yanlış hareketler sonucu suç işleyebilecekleri anlatılmaktadır. Daha çok sık karşılaşılan suçlardan olan hırsızlık

ve kapkaç gibi suçların neleri kapsadığı ana hatları ile anlatıldıktan sonra bu tür suçların kendi aile veya tanıdıklarının da mağdurları olabileceği gerçeği aktarılmaktadır. Bu durumlara yönelik olarak öğrencilere rol oynama yöntemiyle kendilerinin, ailelerinin veya tanıdıklarının böylesine olaylarda mağdur olmalarını engellemeye yönelik basit şeyler gösterilir. Özellikle toplumumuzda karşılaştığımız en sık suçlardan bir olan hırsızlık ve kapkaç üzerinde odaklandığımız bu eğitimde öğrencilere evlere hırsızların girmesini önlemek veya kapkaçta maruz kalmasının önüne geçmek amaçlı olarak basit düzeyde talimatlar verilmektedir. Bu eğitim çerçevesinde gerçekleştirilen uygulamalı eğitime örnek vermek gerekirse, sınıftaki tahtaya öncelikle büyük bir ev resmi çizilmektedir. Bu eve bir hırsızın nerelerden girebileceği ve bu tür durumlarda ne tür önlemler alınması gerektiği öğrencilere sorulmaktadır. Öğrencilerin bu yönde fikirlerini ifade etmeleri sağlanmaktadır ve eğitim sonunda tüm öğrencilere almaları gereken önlemler sıralanmaktadır. Diğer bir uygulamalı örnekte ise, okul bahçesinde bir kapkaç olayı canlandırılır ve böyle bir olayla karşılaşmamak için alınması gereken önlemler ve karşılaşma veya tanık olma durumunda ise yapılacak şeyler gösterilir.

### 2.2.3. III. Sınıflar

Projenin 3. sınıflara yönelik olarak hazırlanan müfredatın ilk konusunu her yıl olduğu gibi “Sihirli Parmaklar ve Yabancılar” formülünün tekrarı oluşturmaktadır. Bu eğitimi takiben işlenen diğer konular ise şöyle sıralanabilir:

- Zorbalıkla Mücadele
- İlk Yardım Çalışması

#### 2.2.3.1. Zorbalıkla Mücadele

Bir önceki yıl suçlarla ilgili temel ve basit bilgiler verildikten sonra 3. sınıfta özellikle okul içi veya dışında akran gruplarının oluşturduğu ve zor kullanarak öğrencilerin güvenliğini tehlikeye atan çeteler konusunda bilgilendirme eğitimi yer alır. Okul içinde veya çevresinde suç teşkil eden çeteler ve bunlarla mücadele yolları detaylı bir şekilde anlatılır. Okul çevresinde konuşlanan okul içinden veya civardan olan genç gruplarına

karşı nasıl davranılması gerektiği, bu tür grupların öğrencilerden neler isteyebilecekleri veya öğrencilerin ne tür şeyler yapmaya zorlanacakları ve bu durum karşısında yapılması gerekenler ile ilgili teknik ve taktiksel bilgi verilerek öğrencilerin bilinçlenmelerinin sağlanması hedeflenmektedir.

Bu eğitim kapsamında, öncelikle, öğrencilere zor kullanma ve zorbalık gibi kavramlar öğretilmekte ve bu yönde öğrencilerin bilinçlenmesi amaçlanmaktadır. Bu tür davranışların ne kadar yanlış olduğu ve kendimizi evde, okulda ve sokakta rahat ve güvende hissetmemizin temel hakkımız olduğu anlatılmaktadır. Bu durumun kötü sonuçlar doğurabilecek bir durum olduğu ve her an her öğrencinin böyle bir durumla karşılaşabileceği gerçeği gözler önüne serilmektedir. Eğer birinin başına böyle bir durum geldiğinde hiç çekinmeden “sihirli dörtlü” grubundan birine bunu derhal iletmesi gerektiği, eğer öğrenci çekiniyorsa bir arkadaşının bunu anlatması gerektiği ve zorbalık yapan çocukların başkasına zarar vermeden bu meselenin çözülmesi gerektiği gerçeği vurgulanmaktadır.

#### 2.2.3.2. İlk Yardım Çalışması

Bu eğitimde daha çok okulda ya da evde bazı ufak kazalarda ve kesici alet yaralanmalarında yapılması gereken basit müdahale tarzları anlatılmaktadır. Öncelikle ilk yardımın tanımı, önemi ve ilk yardımın amacının hayat kurtarmak olduğu gerçeği öğrenciye verilmektedir. Daha sonra ne tür yaralanmaların ne tür belirtiler gösterdiği ve ne tür yaralanmalara ne tür müdahalelerde bulunulması gerektiği basit düzeyde anlatılmaktadır. Öğrencilerin bu yaşlarda sık kullandıkları bisiklet, kaykay, paten ve kızak gibi araçlardan düşülmesi halinde oluşabilecek yaralarla ilgili basit müdahale eğitimi verilir. Ayrıca araçlarda bulunan ilk yardım çantasının önemi ve bu çanta içinde bulunan malzemeler tanıtılır. Bu eğitim sayesinde, ilk yardımı yapacak kişilerin sahip olması gereken özellikler, müdahale anında çevredeki imkânlardan nasıl yararlanılabileceği, böylesine bir durumda öğrencilerin bilgili ve becerikli olmaları ve kendilerini aşan bir durumda gerekli acil hatların aranmasını pekiştirme yolunda öğrencilere gerekli donanım sağlanması amaçlanır. Bu müfredat konusunun eğitimi, öğrencilerde cesaret ve kendine güven duygusunu artırmasını ve

toplumda insanlara yardım etme duygusunu geliştirmesini amaçlaması açısından son derece önemlidir.

#### 2.2.4. IV. Sınıflar

4. sınıflar için düzenlenen müfredat programı yine konu olarak “Sihirli Parmaklar ve Yabancılar” konusunun hatırlanması ile başlar. Bunu takiben yıl içerisinde eğitimi verilen diğer konu başlıkları ise şöyledir:

- Tanıklık Etme
- Kurallar
- Zararlı Alışkanlıklarla Mücadele

##### 2.2.4.1. Tanıklık Etme

Bu müfredat konusu kapsamında yürütülen derste, öğrencilerin gözlem yeteneklerinin ne kadar önemli olduğu ve bunu gerektiğinde nasıl kullanacakları anlatılmaktadır. Örneğin, bir olayı ezberleyip akılda tutmak yerine, önemli noktalarını aklına kaydetmeleri ve bu şekilde daha kolay hatırlayabilecekleri yönünde bilinç sağlanmaktadır. Öğrenciler, yaşamları boyunca karşılaştıkları olaylarda bazı bilgileri akıllarında not etmeleri gerektiği kavrattılmaktadır. Öğrencilerin bu yeteneklerinin sosyal hayatın bir parçası olarak kullanmaları gerektiği vurgulanmaktadır. Zira günlük hayatta her an bir kazanın veya suçun cereyan ettiğine tanık olabilirler. Bu durumda bu olayların hangi noktalarını nasıl akıllarında tutmaları gerektiği, olaya veya suça karışan kişileri nasıl tanımlamaları gerektiği ve araba plakalarının belirlenmesinin ne denli önemli olduğu gerçeği bu eğitim sürecinde öğretilen alt başlıklardır.

Bu eğitim sürecinde yürütülen bir uygulamalı eğitim örneği vermek gerekirse, ders esnasında sınıfa kısa süreliğine birinin girip çıkması önceden planlanıp sağlanır. Bu kişi çıktıktan sonra öğrencilerin gözlem ve tarif yeteneklerini ölçmek ve geliştirmek adına içeri giren kişinin bir suçlu olduğu varsayımından hareketle tarif edilmesi istenir. Öğrenciler bu kişiyi fiziksel olarak tarif etmeye çalışacaklar. Bu aktivitenin sonunda o kişi tekrar içeri alınır ve o kişinin öğrenciler tarafından doğru tarif edilip

edilmediği kontrol edilir. En son ise, bir kişinin nasıl en doğru şekilde tarif edileceği o kişi üzerinde uygulamalı olarak gösterilir.

#### 2.2.4.2. Kurallar

10 yaşında Kohlberg'in "Kanun ve Düzene Uyum" evresine giriş yapan bireyler olarak 4. sınıf öğrencilerine bu eğitimde toplumdaki, okuldaki ve sosyal çevre olarak arkadaşlar arasında ve oyunlar içerisindeki düzenleri sağlayan kurallar ve bunlara uymama sonucunda ortaya çıkacak durumlar ile ilgili bilinçlendirme eğitimi verilmektedir. Toplumda kurallar olmadan sağlıklı ve güvenli bir hayatın yürümeyeceği gerçeğinden hareketle bu ders esnasında üç önemli unsur anlatılmaktadır. Bunlar: "güvenlik", "kaos önleme" ve "toplumun düzenini korumadır". Toplumda yaşamımızı sürdürürken belirli kurallar dâhilinde hareket etmemiz gerektiği vurgulanmaktadır. En basit olarak yaşadığımız evde, okulda, veya oynadığımız oyunlarda bile bir takım kurallar olduğu, bu kurallar olmadan her yerde ve oynadığımız oyunlarda bir kaos olacağı gerçeği öğrencilere yansıtılmaktadır. Sınıfta, okulda ve oyunlarda uyulması gereken kurallara uyulmaması durumunda ne tür sonuçlar ortaya çıkabileceği sınıftan, okuldan ve oynadıkları oyunlardan somut örnekler gösterilerek öğrencilerin bu konuyu kavramalarının sağlanması amaçlanmaktadır.

#### 2.2.4.3. Zararlı Alışkanlıklarla Mücadele

Öğrencilerin zararlı alışkanlıklar konusunda bilinçlenmelerini amaç eden bu müfredat konusunda temel hedef öğrencileri kötü alışkanlıklardan uzak tutmayı sağlamaktır. Yeşilay ve Narkotik Şube Müdürlüğü ile işbirliği halinde yürütülen bu çalışmada ilk olarak o yaşlarda kullanmaya maruz kalabilecekleri veya özenebilecekleri kötü bir alışkanlık olan sigara ve zararları hakkında genel bir bilgi verilmektedir. Ülkemizde sigaranın açmış olduğu maddi ve manevi zararlardan bahsedilmekte ve sigaranın sadece içene zarar vermediği çevresindeki pasif içicilerin de fazlasıyla etkilendiği ve sadece insanlara değil bitkilere hayvanlara ve dünyamıza da zarar verdiği gerçeği yolunda öğrencilerde bilinçlenme sağlanmaya çalışılmaktadır. Bir diğer zararlı ve hatta daha tehlikeli olan uyuşturucu madde kullanımı, öğrencilerin bilgilendirilmesi gereken bir diğer konudur. Özellikle öğrencilere madde satıcı ve kullanıcı profillerinden bahse-

dilerek okul çevresinde hangi tip insanlarla ilişkilerinde dikkat etmeleri konusunda tavsiyede bulunulmakta ve ona göre davranmaları gerektiği öğretilmektedir. Bağımlı olup da tedavi gören ve pişman olan kişilerden öğrencilere bir ibret verici hayat hikâyesi anlatılması, bu müfredat konusunda uygulamalı olarak işlenen örnek bir konu aktivitesidir.

#### 2.2.5. V. Sınıflar

11 yaşında olan 5. sınıf öğrencisi, Piaget'nin adlandırdığı “Somut İşlemler Dönemi”nden çıkmış ve “Soyut İşlemler Dönemi”ne adımını atmış bir bireydir. Bu dönemde çocuk yetişkin gibi soyut düşünebilir. Ergenlik dönemine de giren çocuk tümevarım ve tümdengelim yolları ile düşünebilme yeteneğini kazanır. Tehlikeyi tanır, önceden kestirebilir ve korunma konusunda duyarlıdır. Bu düzeyde ben- merkezci düşünce yerini empatik düşünceye bırakır. (Yavuzer, vd., 2000: 69). Ayrıca bu yaş Kohlberg'in “Ahlak Gelişimi” kuramına göre, ikinci dönem olan “Geleceksel Düzey” döneminin “Kanun ve Düzene Uyum” (10-12 yaş) evresi içerisinde yer almaktadır. Yasanın varlığı düşüncesinin ilk adımlarının atıldığı bu evrede ayrıca çocuk neden-sonuç ilişkisini kurmaya başlar. Bu dönemde ahlak gelişimi açısından çocuklara kural ve yasaların gerekçeleri anlatılabilir. Bu dönemdeki birey için önemli ve doğru olan davranış, görevini yapmak, otoriteye saygı göstermek ve kurallara, yasalara uymaktır. Yasalar toplumun iyiliği için vardır ve insanların barış içinde birlikte yaşamasına yardımcı olurlar; bu nedenle de saygı görmelidirler. “Yasa yasadır ve istisnası olamaz. Hiç kimse yasanın üstünde değildir.” (Gander ve Gardiner, 1998). Bu noktadan hareketle, yasanın varlığı düşüncesinin ilk adımlarının atıldığı evre olarak bu sınıfta yasalar, cezalar ve suçun sonuçları gibi konular müfredatın özünde yer almaktadır.

Öğrencilerin ilköğretim birinci kademesindeki son sınıfları olan 5. sınıf müfredatı her zaman olduğu gibi yine “Sihirli Parmaklar ve Yabancılar” konusu ile başlamakta ve “sihirli dörtlü” grubu ve “yabancılar” kavramı öğrencilere tekrar hatırlatılmaktadır. Bu eğitimin ardından ise bu sınıfta şu konular işlenmektedir:

- Yasalar ve Ceza
- Suçun Sonuçları
- İnternet Güvenliği



#### 2.2.5.1. Yasalar ve Ceza

Bir önceki sene olan 4. sınıfta öğrenciler temel olarak “Kurallar” konusu çerçevesinde bir eğitim aldılar. Okulda ve ailede uyulması gereken kurallar ile toplumda uyulması gereken kurallar somut örnekler etrafında işlendikten sonra, bu sene öğrencilere biraz daha soyut bir kavram olan “Yasa” konusu anlatılmaktadır. Öncelikle yasa koyucu mekanizmalar, yasaların fonksiyonları, neye yaradıkları, kimler tarafından kondukları, yasalara olan ihtiyaç tartışıldıktan sonra geçen yıl öğrendikleri kurallar ile yasalar arasındaki farklar anlatılmakta ve bunlara uymama durumunda cezalarının da farklı olduğu gerçeği yansıtılmaktadır. Ayrıca, hangi yerlerdeki düzenlerin kural çerçevesinde, hangi yerlerdeki düzenlerin ise yasalar çerçevesinde şekillendiği anlatılarak, öğrencilerin kural ve yasalarla ilgili bilinçlenmeleri ve nerelerde nasıl davranmaları gerektiğini kavramaları amaçlanmaktadır. Yasalara riayet edilmemesi durumunda ise ne tür cezalarla karşılaşabilecekleri gerçeği ise bu müfredat konusu çerçevesinde gözler önüne serilen bir başka noktadır.

#### 2.2.5.2. Suçun Sonuçları

Çocukların ergenlik yaşına girdiği ve okul yönetimi ve öğretmenlerden edindiğimiz bilgiler çerçevesinde kimi haylazlık ve küçük suçların çoğunun 11-12 yaşlarında başladığı gerçeğinden hareketle 5. sınıf öğrencilerine yönelik olarak hazırlanan eğitim müfredatının bir bölümünü suç ve suçun sonuçları konusu oluşturmaktadır. Bu eğitim sürecinde, bir önceki konu çerçevesinde anlatılan yasalar ve yasalara uymama sonucunda oluşabilecek suçlara yönelik olarak cereyan eden davranışların nedenleri araştırılıp, bu nedenlere yönelik çözüm yolları bulmak amaçlanmaktadır.

Bu noktadan hareketle, türlü etmenlerin neden olduğu suça karışma olaylarında başkalarının bu durum karşısında zarar gördüğü ve bir gün başka birileri tarafından da kendilerinin zarar görebileceği gerçeği öğrencilere yansıtılmaktadır. Örneğin, parklardaki banklara, toplu taşıma araçlarına, okul içinde kullanılan eşya veya tuvaletlere zarar verme, yanında bıçak taşıma, arkadaşının telefonu veya başka bir özel eşyasını izinsiz alma gibi belirli örnekler kullanılarak bu tür eylemlerin başka insanlar için zarar verici sonuçlar doğurduğu, başka kişilerin bu olaylardan ötürü mağdur duruma düştüğü ve bu sonuçlara kişinin kendisinin de bir gün

maruz kalabileceği öğrencilere kavratılarak, kendilerini mağdur kişilerin yerine koyarak empati kurmaları sağlanır. Bu tür eylemlerin işlenmesinin kişiler için uzun vadede, arkadaş kaybı, sabıka, güven kaybı ve hatta hapis gibi etkiler bırakacağı da ayrıca bu müfredat konusu çerçevesinde işlenmektedir. Dahası, bir önceki sınıf olan 4. sınıfta bir başka suç ve zararlı alışkanlık olarak tanıtılan alkol ve madde bağımlılığı konusu burada daha detaylı bir şekilde sonuçları ile birlikte işlenmektedir. Bu gibi zararlı alışkanlıkların ne tür sonuçlar doğuracağı ve hangi tür cezaları kapsadığı yine bu yılki müfredat çerçevesinde eğitimi verilen bir konudur.

### 2.2.5.3. İnternet Güvenliği

“İnternet Güvenliği” müfredat konusu kapsamında verilen eğitim, öğrencilerin internet güvenliği ve zararlı web siteleri konusunda bilinçlendirme çalışmasını kapsar. Bu eğitim, öncelikle çocuklara ve özellikle de ailelerine eğer elde imkânlar varsa internet kafelerin kullanımına engel olunması yolundaki telkinlerde başlamaktadır ve ihtiyaç olduğu takdirde ve imkân dâhilinde evlerine bilgisayar almaları teşvik edilmektedir. Çocukların zararlı sitelere girmelerini engellemek amacıyla bu bilgisayarlara engelleme programları konularak önüne geçilebildiği anlatılarak örnek programlar okul aile birliği aracılığıyla velilere tavsiye edilmektedir. İnternette yasaklanan bazı sitelerin gerek çocukların ahlaki gelişimini engellediği, gerekse artan bilişim suçlarından ötürü gelişigüzel her internet sitesine girilmemesi gerektiği gerçeği bu eğitim çalışmasında sıklıkla vurgulanan bir başka noktadır. Oynatılan oyunlarda ise şiddet içeren oyunlar yerine çocukların ilgisini çeken zeka geliştirici oyunlar önerilmektedir. Ayrıca bu müfredat konusu çerçevesinde, internetin yanlış ve kötü amaçlı kullanımının vereceği sonuçlar önceki konu olarak işlenen “Yasalar ve Cezalar” ana başlığı etrafında örneklendirilerek, gerekli yasa ve cezalara gönderme yapılarak işlenmektedir.

Özetle, Yüksek Okul tarafından geliştirilen ve uygulanmakta olan “Okul Polisi” projesi her sınıf için ayrı bir eğitim müfredatı çerçevesinde sistemli bir şekilde yürütülen, geleceğin gençleri ve yetişkinleri olacak çocuklarımızın toplumun huzuru için ihtiyaç duyulan polis ve polis teşkilatını daha yakından tanımalarını ve onları zor kullanan bir mekanizma olmadığını aynı zamanda şefkatli yüzünü de göstermeyi, polisle gençler

arasında iletişimsizliğin önüne geçilmesini, gençlerde suçlar ve sonuçları hakkında bilinçlenmeyi sağlamasını ve kişisel güvenlik konusunda neler yapıp yapamayacakları ile ilgili farkındalıklarının artırılmasını amaçlaması açısından önleyici polislik görevi gören ve ileriye dönük bir eğitim projesidir. Bu proje sayesinde, öğrencilerin polise yaklaşımları, okullarda işlenen suçlarda azalmalar meydana gelmesi, daha güvenli bir toplum ve kişisel güvelikleri en üst seviyeye çıkmış bireyler yetiştirilmek hedeflenmektedir.

## Sonuç

Dünya polisi geçtiğimiz yüzyılın özellikle son 20 yılı içerisinde okullarda güvenli ve huzurlu bir eğitim yapılmasını sağlamak amacıyla okullarla işbirliği uygulamaları yürütmüşlerdir ve yürütmektedirler. Bu işbirliği uygulamaları üç model çerçevesinde şekillenmektedir. Birbirleriyle belli ölçüde örtüşen bu modeller, “Okula Ait Polis Memurları” modeli, “Eğitmen Olarak Polis Memurları” modeli ve “Geniş Kapsamlı Polis-Okul Bağlantılı Düzenler” modeli olarak adlandırılmaktadır.

Bu modellerden “Eğitmen Olarak Polis Memurları” yaklaşımını model olarak ve çalışmamız içerisinde sıralamış olduğumuz hedeflere ulaşma gayesiyle, İstanbul Şükrü Balcı Polis Meslek Yüksek Okulu tarafından toplum destekli ve önleyici polislik ana fikri temelinde geliştirilip uygulanan ve bu çalışmamızın özünü oluşturan “Okul Polisi” projesi, polisin okullarla yürüteceği işbirliği ve eğitim sürecinde kılavuzluk edebilecek bir eğitim projesidir.

Proje, gençlerin otoriteye karşı saygısızlığının önüne geçilmesi, saldırganlık ve suç işleme gibi eylemlerin önlenmesi, zararlı alışkanlıkların sona erdirilmesi için bu eğitimlere zemin hazırlayıcı olarak öncelikle polis ile gençler arasında daha iyi ilişkilerin oluşturulması gerektiğine vurgu yapmaktadır. Bu noktadan hareketle, bu tür bir yaklaşımın erken yaşlarda başlaması gerektiği düşünülerek proje kapsamında ilköğretim okulunun birinci kademe sınıfları hedef kitle olarak alınmıştır. Her bir sınıf için ayrı olarak hazırlanan müfredat konuları çerçevesinde öncelikle öğrencilere polis ve polis teşkilatının tanıtılarak polise karşı sevgi ve güven duygusu kazanmaları hedeflenmekte, daha sonraki yıllarda ise güvende olmaları için neler yapmaları gerektiği, acil durum telefonları,

suça karşı korunma yolları, ilk yardım, tanıklık etme, kurallar, yasalar ve cezalar, zararlı alışkanlıkları mücadele, suçun sonuçları ve internet güvenliği gibi konularda eğitim verilmektedir. Bu proje sayesinde, gelecekte polise ve kanunlara saygılı, suçlara mesafeli, güvenli bireyler ve neticesinde güvenli bir toplum oluşacağına inanmaktayız.

Gelecek kuşaklarımızı oluşturacak çocuklar ve gençler ile polis arasında daha iyi ilişkilerin oluşturulması, bu grupların polise karşı pozitif bir algıya sahip olması, toplum içinde anti-sosyal eylemlerinin önüne geçilmesi, çocukların kanunlara karşı saygılı birer yurttaş olarak yetişmeleri ancak ve ancak polisin okullarla yakın işbirliğini temel alan böylesine bir proje ile mümkün olacaktır. Aksi takdirde, zamanla polisin gençler ile olan diyalogundaki mesafesinin açılması, iki grubun birbirinden uzaklaşması sürecini de beraberinde getirecektir. Bu ilgi ve eğitim eksikliği de zamanla öğrencilerin polise karşı cephe alması gibi sonuçları doğurabilecektir. Nitekim son aylarda bazı doğu illerimizdeki eylemlerde çocukların başkaları tarafından yönlendirilerek polisimizle karşı karşıya gelmesi bu yönde gerçekleştirilmesi gereken yakın işbirliği ve eğitim eksikliğinin bir göstergesidir. Bu tür eylemleri engellemeye yönelik olarak polislerin okullardaki çocuklarla zaman zaman birlikte olması ve onlara hediye dağıtması tamamen yukarıdaki düşüncemiz ekseninde gerçekleştirilen çalışmalardır.

Yüksek Okul tarafından böylesine bir projenin uygulanıyor olması sevindirici bir gelişmedir. Ne var ki, bu veya böylesine projelerin Türkiye genelinde tüm çocuklara ulaşmak adına bütün ilköğretim okullarında uygulanması gerektiği de aşikârdır. Bu gereksinim ile ilgili olarak önerimiz, polis-okul işbirliğinin daha kapsamlı bir şekilde ele alınması gerektiği yönündedir. Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretim sınıfları haftalık ders çizelgesine baktığımız zaman kişisel güvenlik ile ilgili 4. ve 5. sınıflarda haftada 1 saat okutulmak üzere “Trafik Güvenliği” dersinin olduğunu görmekteyiz. Bu derste genel olarak trafik güvenliği ile ilk yardım konularında eğitim verilmektedir. Ancak sadece bu ders, yukarıdaki bölümlerde ifade ettiğimiz amaçlara ulaşma ve çocuğun tam anlamıyla kişisel güvenliğini sağlamada gerek kapsam gerekse zamanlama bakımından yetersiz görünmektedir. Bu konu ile ilgili önerimiz, kişisel güvenlik eğitiminin daha erken yaşlarda ve daha geniş kapsamlı bir müfredat içeriği ile oluşturulması yönündedir. Örneğin, ilköğretimin tüm sınıflarında haftada 1 saat olarak okutulan “Rehberlik/Sosyal Etkinlikler” dersinin 1.

sınıftan 5. sınıfa kadar olan eğitim sürecine ait ders içeriği müfredatı, yukarıda her bir sınıf için vermiş olduğumuz konular dâhil edilecek şekilde tekrar düzenlenmelidir. Bu eğitim, konuları müfredata yayılmış şekliyle, belirlenen haftalarda İl Emniyet Müdürlüğü bünyesinde görevlendirilecek uzman polis veya o ilde bulunan Polis Meslek Yüksek Okullarında görevli polis ve öğretim görevlileri tarafından verilmelidir. İlköğretim 1. sınıftan itibaren planlı ve sistemli bir şekilde yürütülecek bu ders müfredatı sayesinde Türkiye'nin dört bir yanında eğitim gören çocuklar ve gençlerimizin polisimize karşı pozitif bir bakış açısına sahip olmalarının, toplumsal olaylarda kullanılarak polisimize taş atan kişiler pozisyonuna düşmelerinin engellenmesinin, güvenlik ile ilgili risk ve tehlikeleri tanıyabilme ve bu durumda ne yapacakları konusunda bilinçlenmelerinin, kanunlara ve insanlara karşı saygılı olmaları ile suçlardan ve zararlı alışkanlıklardan uzak durmalarının sağlanacağına inanmaktayız.

### Kaynakça

- Gander, M. J. ve Gardiner, H. W. (1998), *Çocuk ve Ergen Gelişimi*, (Çeviren A. Dönmez, N. Çelen ve B. Onur), Yayına Hazırlayan: B. Onur, Ankara, İmge Yayıncılık.
- Gillis, J. V. (2003), "Community Outreach Through Police in Schools", (<http://www.ojp.usdoj.gov/ovc/publications/bulletins/policeinschools/ncj197038.pdf>, erişim tarihi: 02.01.2009).
- ICPC, (2004), "Police, Schools and Crime Prevention in Schools".
- (Prevention: A preliminary Review of Current Practices (<http://www.crime-prevention-intl.org> erişim tarihi: 14.01.2009)
- Queensland Police Service (2008), "Scool-based Policing (<http://www.police.qld.gov.au/programs/youth/school>, erişim tarihi: 23.12.2008).
- Republic of South Africa, Department of Government Communication and Information System (2008), "National Anti-Crime Campaign Progress Report", (<http://www.info.gov.za/issues/crime/National%20AntiCrime%20Progress%20Report%202008.pdf>, erişim tarihi: 28.01.2009)

- Senemoğlu, N. (2004), *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim. Kuramdan Uygulamaya*, Ankara, Fersa Matbaacılık.
- Shaw, M. (2001), “Promoting Safety in Schools: International Experience and Action”, Crime Prevention Series No. 3. Bureau of Justice Assistance Monograph. Washington DC: US Dept. of Justice, (<http://www.aic.gov.au/conferences/schools/shaw.pdf> erişim tarihi: 02.02.2009).
- Shaw, M. (2005), “Promoting School Safety: International Perspectives & Practices”, American Society of Criminology Meetings, Toronto, ([http://www.crime-prevention-intl.org/publications/pub\\_133\\_1.pdf](http://www.crime-prevention-intl.org/publications/pub_133_1.pdf), erişim tarihi: 05.02.2009).
- Sutton, L. (2002a), “Police in Australia – Issues and Innovations in Australian Policing. Police/Schools Involvement Program” Australian Institute of Criminology, ([http://www.aic.gov.au/policing/case\\_studies/schools.html](http://www.aic.gov.au/policing/case_studies/schools.html), erişim tarihi: 12.12.2008).
- Sutton, L. (2002b), “Police/school/kids – A safety partnership”, Paper presented at the The Role of Schools in Crime Prevention Conference, Melbourne, 30 September-1 October 2002. (<http://www.aic.gov.au/conferences/schools/sutton.pdf>, erişim tarihi: 25.12.2008).
- U.K. Department for Education and Skills, (2002), *Safer School Partnerships Guidance*. London: Department of Education and Skills.
- Yavuzer, Y.; Demir, Z. ve Çalışkan, M. (2000), *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi*, Konya, Mikro Yayınevi.